

Zmiany w programie studiów kognitywistycznych I stopnia

Zaproponowane zmiany w programie studiów kognitywistycznych są efektem ewaluacji dotychczasowego funkcjonowania zarówno studiów I stopnia (trzeci rocznik kończy studia licencjackie w 2016/17), jak też studiów II stopnia (pierwszy rocznik kończy studia magisterskie w 2016/17) i wzajemnych zależności pomiędzy dwoma stopniami studiów kognitywistycznych.

Przedstawione propozycje opierają się na trzech źródłach: opiniach formułowanych przez studentów wszystkich lat, rozmowach z interesariuszami zewnętrznymi - potencjalnymi pracodawcami oraz własnych doświadczeniach i przemyśleniach nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kognitywistyce.

Zespół programowy kognitywistyki przeprowadził kompleksową (obejmującą wszystkie lata studiów I i II stopnia) ankietę wśród studentów kognitywistyki. Opieraliśmy się również na wynikach uniwersyteckiej ankiety oceny zajęć. Zarówno przed wprowadzeniem zmian w programie, jak też w toku ich projektowania studenci mieli możliwość wypowiedzenia się na ich temat - zarówno sugestie studenckie jak i oceny zmian braliśmy pod uwagę. Z ankiety i rozmów ze studentami wynika, że podstawowymi problemami są: zbyt sztywna organizacja studiów i ograniczona liczba kursów do wyboru; brak w ofercie kursów *stricte* metodologicznych, zbyt mała liczba kursów dających praktyczne umiejętności (np. programowania) oraz powielanie niektórych treści na różnych zajęciach w ramach programu. Rezygnacja ze specjalności na rzecz samodzielnie kształtowanych „ścieżek kształcenia”, nowe kursy w ramach programu, na nowo przygotowane opisy kursów ze szczególnym uwzględnieniem wymagań wstępnych i sugerowanych kontynuacji kursów (nowe sylabusy są dostępne pod adresem: <http://kognitywistyka.umcs.lublin.pl/kogni2-0>), wprowadzenie kursów realizowanych przez potencjalnych pracodawców, znacznie zwiększona „wybieralność” w ramach bloków przedmiotów - to zmiany mające wyjść naprzeciw studenckim propozycjom.

Na brak elastyczności programu zwracali uwagę potencjalni pracodawcy, którzy sugerowali również ściślejszą współpracę w zakresie określania wybranych treści nauczania. Efekt rozmów z pracodawcami znalazł odzwierciedlenie w ofercie kursów wybieralnych, w szczególności kursów praktycznych w semestrze VI. Propozycje przykładowych ścieżek

kształcenia (opis poniżej) to również efekt konsultacji z pracodawcami i uwzględnienie ich oczekiwań odnośnie do wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów.

Mechanizm promocji najlepszych studentów, dający im pierwszeństwo w zapisach na przedmioty wybieralne, to z kolei odpowiedź na postulaty nauczycieli akademickich. Naprzeciw oczekiwaniom prowadzących zajęcia wychodzą również zmiany w punktacji ECTS - odzwierciedlające nie tylko liczbę godzin dydaktycznych realizowanych w ramach kursów, ale również samodzielną pracę studenta. W efekcie tych zmian, w nowym programie większą wagę mają kursy z kanonu kognitywistycznego, kursy obowiązkowe umożliwiające realizację wszystkich efektów kształcenia i dostarczające fundamentów wiedzy w zakresie kognitywistyki. Dodatkowo liczba punktów ECTS zależy od języka w jakim prowadzone są zajęcia.

1. Zmiany w strukturze programu

Program studiów kognitywistycznych I stopnia po zmianach obejmuje łącznie 1635 godzin zajęć (o 395 godzin mniej niż program funkcjonujący dotychczas), z czego 1035 godzin to zajęcia obowiązkujące wszystkich studentów oraz 600 godzin zajęć wybieralnych (dotychczas odpowiednio: 1270 i 760 godzin). Nowy program ogranicza liczbę godzin wykładów (z 780 do 390) na rzecz bardziej aktywizujących studentów form (laboratoria i konwersatoria). Zwracać uwagę może zmiana liczby godzin laboratoriów (z 195 na 365) obejmujących zajęcia studentów na oddziałach szpitalnych (*Neuronauka poznawcza*) oraz zajęcia w pracowni komputerowej. W tym ostatnim przypadku ograniczenie liczby studentów wynika z ze specyfiki relacji między prowadzącym zajęcia a uczestnikami – prowadzący musi poświęcić uwagę każdemu ze studentów kontrolując w trakcie zajęć indywidualne postępy.

Strukturalnie program składa się z:

zajęć obowiązkowych, tj.:

- 13 kursów obowiązkowych stanowiących kanon kognitywistyki i umożliwiających realizację wszystkich efektów kształcenia;
- 3 kursów o charakterze warsztatowym (sem. I, sem. III, sem. V) dostarczających studentom podstaw praktycznej wiedzy niezbędnej we współczesnym społeczeństwie informacyjnym (wyszukiwanie informacji i praca grupowa, komunikacja i wizualizacja informacji, Academic Writing)

- zajęć kształcących kompetencje w zakresie języka angielskiego (lektorat, translatoria, wybrane kursy w języku angielskim); kontynuujemy współpracę z Lund University w realizacji kursu Cognitive Semiotics

zajęć wybieralnych, tj.:

- 1 zajęć (do wyboru z 6) rozszerzających kursy wprowadzające na I semestrze
- 13 kursów wybieranych z 6 bloków tematycznych: poznanie i wiedza (2 do wyboru z 6), IT (2 do wyboru z 6), język i działanie (2 do wyboru z 6), psychologia i neuronauka (2 do wyboru z 6), AI (sztuczna inteligencja) (2 do wyboru z 6), logika i metodologie (3 do wyboru z 8);
- 3 kursów praktycznych wieńczących program studiów i będących ostatnimi kursami ścieżek kształcenia: Big Data, Design, Media.

Zmiany w zakresie przedmiotów obowiązkowych:

- zmiana zakresu tematycznego, liczby godzin, punktów ECTS i stosowna zmiana nazwy:

- Filozofia dla kognitywistów (5 ECTS),
- Znaki i kody komunikacji (6 ECTS),
- Language and Cognition (7 ECTS),
- Sztuczne układy neuropodobne (7 ECTS)

- zmiana liczby punktów ECTS związanych z przedmiotami obowiązkowymi w związku ze zwiększeniem wymagań wobec studentów:

- Introduction to Cognitive Science +15h KW, +1 ECTS (6)
- Wstęp do psychologii poznawczej +1 ECTS (6)
- Podstawy sztucznej inteligencji +1 ECTS (7)
- Metodologia nauk +15h WY, +15h KW, +2 ECTS (6)
- Neuronauka poznawcza + 2 ECTS (7)
- Philosophy of Mind + 1 ECTS (7)

Zmiany w zakresie przedmiotów wybieralnych:

Każdy z kursów rozszerzających kursy wprowadzające (I semestr) ma wagę 3 ECTS i odbywa się w wymiarze 30h KW.

- Nowe kursy rozszerzające (I semestr): Struktura materii, Problemy samowiedzy, Warsztaty krytycznego myślenia, Człowiek-poznanie-kultura, Elementy kognitywistyki: język naturalny, Elementy kognitywistyki: rozwiązywanie problemów

Każdy z kursów ramach bloków tematycznych ma wagę 4 ECTS i odbywa się w wymiarze 30h KW/LB. Nowością jest blok przedmiotów metodologicznych - zarówno studenci jak i prowadzący zajęcia wskazywali na potrzebę takich zajęć.

Nowe kursy w stosunku do dotychczasowego programu:

- Nowe kursy w bloku Poznanie i wiedza (II, VI sem.): Percepcja wizualna, Social Cognition, Poznanie i działanie, Rozszerzone systemy poznawcze
- Nowe kursy w bloku IT (II, VI sem.): Podstawy programowania, Relacyjne bazy danych, Grafika komputerowa, Elements of Computer Networks, Tworzenie stron internetowych
- Nowe kursy w bloku język i działanie (III, V sem.): Language of Persuasion, Kulturowe reprezentacje świata, Semiotyka nowych mediów
- Nowe kursy w bloku psychologia i neuronauka: Psychologia uczenia się, Perception and Action, Symulatory umysłu, Wybrane zagadnienia psychologii poznawczej
- Nowe kursy w bloku sztuczna inteligencja: Elementy robotyki, Systemy uczące się
- Nowe kursy w bloku logika i metodologie: Metody badań psychologicznych, Methods of AI, Statystyka, Metody neuroinformatyki, Etnografia kognitywna

Każdy z kursów praktycznych (VI sem.) ma wagę 3 ECTS i odbywa się w wymiarze 30h KW.

Nowe kursy w stosunku do dotychczasowego programu:

- Big Data, Design, Media

Nowy program studiów **nie przewiduje specjalności**. W zamian, nowa organizacja studiów umożliwi wybór tzw. **ścieżek kształcenia**, dzięki którym studenci mogą – w ramach zajęć wybieralnych – planować i realizować własny tok kształcenia, odpowiadający ich zainteresowaniom, kompetencjom i planom.

Kursy wybieralne nie są sztywno związane z jednym semestrem. Zgodnie z nową organizacją studiów, student będzie mógł wybrać kurs z każdego z bloków na I, II lub III roku – w zależności

od dostępności miejsc w grupach zajęciowych i od potrzeb studenta. W konsekwencji wybrane zajęcia będą realizowane jednocześnie dla studentów wszystkich roczników. Uczestnictwo w kursach na różnych etapach kształcenia porządkują wymagania wstępne wpisane w sylabus przedmiotu.

Nowy program studiów przewiduje większą (w stosunku do starego programu) liczbę zajęć prowadzonych w języku angielskim: 5 kursów obowiązkowych oraz 12 kursów wybieralnych. (w każdym z bloków przedmiotów wybieralnych proponujemy 1-3 kursy w języku angielskim); utrzymujemy współpracę z Lunds universitet w zakresie kursu obowiązkowego Cognitive Semiotics – od czterech lat zajęcia w języku angielskim prowadzą dla nas wykładowcy z Center for Cognitive Semiotics. Zespół programowy kognitywistyki deklaruje dalsze prace nad ofertą kursów w języku angielskim - docelowo będziemy starali się wyłonić ścieżkę kształcenia realizowaną całkowicie w tym języku.

W nowym programie studiów **nie przewiduje się zajęć fakultatywnych** wybieranych z oferty WFIS. Pozostają natomiast zajęcia ogólnouniwersyteckie lub pozakierunkowe w niezmiennym wymiarze 6 pkt. ECTS

Proponowane zmiany struktury programu są efektem rozmów ze studentami oraz z pracodawcami. I jedna i druga strona wskazywała na konieczność uelastycznienia programu tak, by możliwe było dostosowywanie programu do bieżących wymogów rynku pracy. Wydaje się, że struktura programu odpowiada na takie zapotrzebowanie

2. Jakość kształcenia

Zespół programowy kognitywistyki zidentyfikował dwa główne problemy w dotychczasowym przebiegu studiów kognitywistycznych w zakresie jakości kształcenia:

- Wybrane zajęcia w niedostatecznym stopniu realizowały założenia programu kognitywistyki, nie były prowadzone na odpowiednim poziomie lub powielaly wprowadzone wcześniej treści. Nowy program studiów zakłada, że z sześciu zaplanowanych kursów w każdym z bloków kształcenia zawiążą się cztery. Liczymy na to, że konkurencja zmotywuje prowadzących do pracy nad zajęciami - ulepszania oferowanych kursów i dopasowywania ich do potrzeb i zainteresowań studentów. Przewidziana jest bieżąca ewaluacja zajęć pod kątem

ich „wybieralności” i możliwych przyczyn zarówno powodzenia jak i borku zainteresowania wybranymi kursami.

- Problem drugi to brak systemu motywacji i promocji najlepszych studentów. W nowym programie kognitywistyki pierwszeństwo zapisu na zajęcia w blokach tematycznych będą mieli studenci z wyższą średnią. Liczymy, że taki mechanizm zaktywizuje wybranych studentów i zachęci ich do bardziej intensywnej pracy. Jednocześnie rankingi studentów pozwolą wyłonić tych najlepszych i najbardziej zaangażowanych dzięki czemu będzie można otoczyć ich szczególną opieką tutorską i/lub promotorską i umożliwić im rozwój również poza ramami programu studiów.

3. Ścieżki kształcenia

Studenci w II semestrze studiów po raz pierwszy dokonują wyboru przedmiotów które będą zaliczać. W każdym z semestrów studenci wybierają po 1 kursie z każdego bloku według poniższego schematu:

- semestr II: blok logika i metodologie, blok wiedza i poznanie; blok IT
- semestr III: blok język i działanie, blok psychologia i neuronauka
- semestr IV: blok logika i metodologie, blok sztuczna inteligencja
- semestr V: blok język i działanie, blok psychologia i neuronauka
- semestr VI: blok poznanie i wiedza, blok IT, blok logika i metodologie, blok sztuczna inteligencja oraz przedmiot praktyczny

Wybory te – dzięki systemowi wymagań wstępnych – mogą decydować o możliwości uczestnictwa w kolejnych kursach i o wyborze przedmiotu praktycznego. Studenci powinni zatem projektować swoje ścieżki kształcenia. Przykładowe ścieżki:

- ścieżka **Big Data**: Podstawy programowania (#IT), Cognitive Modeling (#LOG) lub Methods of AI (#LOG), Statystyka (#LOG), Relacyjne bazy danych (#IT), Symulatory umysłu (#PSN), Systemy uczące się (#AI), Big Data (prz. praktyczny)
- ścieżka **Design**: Percepcja i działanie (#PSN), Grafika komputerowa (#IT), Projektowanie stron internetowych (#IT), Analizy semiotyczne (#JID), Etnologia kognitywna (#LOG), Rozszerzone systemy poznawcze (#PIW), Design (prz. praktyczny)
- ścieżka **Media**: Language of Persuasion (#JID) lub Semiotyka nowych mediów (#JID), Kulturowe reprezentacje świata (#PIW), Projektowanie stron internetowych (#IT), Wybrane zagadnienia psychologii poznawczej (#PSN) lub Metody badań psychologicznych (#LOG), Media (prz. praktyczny)

W planowaniu toku studiów studentów wspierać będą tzw. **tutorzy** – nauczyciele akademicy opiekujący się poszczególnymi studentami. Lista osób deklarujących pomoc studentom w zakresie planowania toku studiów i rozwijania zainteresowań zostanie udostępniona studentom wraz z początkiem roku akademickiego.